

«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ жанындағы
медицина колледжі

«КЕЛІСІЛДІ»
ЖШС «Ер-АНА»
медициналық орталығының
директоры
Ж.Б.Моминбекова
«29» 08 2024 ж.

«БЕКІТЕМІН»
«ОҚМА» АҚ жанындағы медицина
колледжінің директоры
Кушкарова А.М.
«29» 08 2024 ж.

ӨНДІРІСТІК ПРАКТИКА БОЙЫНША ОҚУ ЖҰМЫС БАҒДАРЛАМАСЫ

Мамандығы : 09130100 «Мейіргер ісі»
Біліктілігі: 5AB09130101 «Мейіргер ісінің қолданбалы бакалавры»
Оқу түрі: күндізгі
Оқытудың нормативтік мерзімі: 3 жыл 6 ай
Циклдар мен пәндер индексі: ӨП 06
Курс: 2
Семестр: 3
Пәні: «Қарт адамдар мен егде жастағы адамдарға мейіргерлік күтім»
Бакылау түрі: д/сынақ
Барлық сағат: кредит көлемі/ KZ: 72

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA 1979	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казakhstanская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		№72/11 ( )
Өндірістік практика бойынша жұмыс оқу бағдарламасы		8 беттің 2 беті

«Қарт адамдар мен егде жастағы адамдарға мейірбикелік күтім» өндірістік тәжірибе бойынша жұмыс оқу бағдарламасы 2022 жылғы МЖМБС негізінде құрастырылды.

Тіркеу нөмірі № dd

Мамандығы: 09130100 «Мейіргер ісі»

Біліктілігі: 5AB09130101 «Мейіргер ісінің қолданбалы бакалавры»

Оқытушы: Хайдаркулова Гулноза Ахматжановна

Жұмыс оқу бағдарламасы «Мейіргер ісі-1» кафедрасы мәжілісінде қаралды.

Хаттама № 1 " 27 " 08 2024 ж.

Кафедрасының меңгерушісі: Б.Д. Серикова

Жұмыс оқу бағдарламасы ПЦК мәжілісінде қаралды.

Хаттама № 1 " 28 " 08 2024 ж.

ПЦК төрайымы: И.О. Темир

Әдістемелік кеңес мәжілісінде бекітілді.

№ 1 Хаттама " 29 " 08 2024 ж.

Әдістемелік кеңес төрайымы: Г.С. Рахманова

ÖNTÜSTİK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA 1979	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казakhstanская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		№72/11 ( )
Өндірістік практика бойынша жұмыс оқу бағдарламасы		8 беттің 3 беті

Түсіндірме хат.

1. Тәжірибенің мақсаты мен міндеті. Қазіргі таңда халықтың арасында егде жастағылар мен қарттардың саны күрт өсуі байқалады. Медициналық көмекті 60 және одан жоғары жастағылар көбірек қажет етеді. Сондықтан квалификацияланған гериатриялық көмектің көлемін арттыру керек. Бұл жағдайда гериатрия бойынша медицина қызметкерлерін дайындау мен оқыту өзекті мәселе болып табылады. «Геронтология және гериатрия» жас ерекшелігі физиологиясын, қартаю заңдылықтарын, егде және қарттық кезеңдегі ауруларды зерттейтін ғылым.

Оның қалыптасуы, дамуы, диагностикасы, емі, қарттарға әлеуметтік-медициналық көмекті ескерту мен ұйымдастыру. Геронтологияның негізгі міндеттерінің бірі – егде және қарт адамдардың өмірін сапасын жақсарту және ұзартуды қадағалау, ерте қартаюдың алдын алу.

2. Тәжірибенің мақсаты:

- Пациенттерде егде және қарттық шақта туындайтын мәселелерді өз бетінше шешу үшін геронтология мен гериатрияда мейіргер процессін жоспарлау, іске асыру, ұйымдастыру туралы білім қалыптастыру.
- Науқастың медициналық құжаттамасын жүргізу;
- Пациенттің медициналық құжаттамасын жүргізуді үйрету;
- Негізгі зертханалық және аспаптық зерттеу әдістерін үйрету;

3. Тәжірибенің міндеттері:

- Егде және кәрілік жастағы пациенттердің денсаулық жағдайын бағалау бойынша терең жүйелі білім қалыптастыру;
- Егде және кәрілік жастағы пациенттерге күтім көрсетудің теориялық және практикалық негіздерін үйрету;
- Стационарда және үйде қарт пациенттерге медициналық көмек көрсету принциптерін оқыту;
- Гериатрияның кәсіби этикасы мен деонтология принциптерін үйрету.

4. Оқытудың соңғы нәтижелері:

- Жасқа байланысты физиология, ерте қартаюдың әртүрлі аспектілері және оның алдын алу, мейірбекилік күтім және егде жастағы науқастарды оңалту ерекшеліктері туралы дәлелді ақпаратты сыни тұрғыдан бағалайды. КҚ-2
- Қарт адамдарға мейірбикелік күтімнің әртүрлі міндеттері мен мәселелерін шешуге шығармашылық көзқарасты жүзеге асырады. БҚ-4
- Егде жастағы адамдардың функционалдық қабілетті сақтау және белсенді өмірді ұзарту үшін оқыту мен нұсқауларға қажеттіліктерін бағалайды және тиімді оқыту мен нұсқауды жүзеге асыру үшін мейірбикелік шараларды таңдайды. КҚ-5

5. Пререквизит: Геронтологиялық мейіргер ісі.

6. Постреквизит: Онкологиялық бейіндегі пациенттерге мейіргерлік күтім.

7. «Қарт адамдар мен егде жастағы адамдарға мейіргерлік күтім» өндірістік практикасының тақырыптық жоспары.

№	Тақырыбы	Мазмұны	Сағат саны
1.	Кіріспе. Қартаю теориялары мен	Егде жастағы және қарт адамдарға медициналық-әлеуметтік қызмет	7,2

ONTUSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казakhstanская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы	№72/11 ( )
Өндірістік практика бойынша жұмыс оқу бағдарламасы	8 беттің 4 беті

	тұжырымдамалары, егде жастағы адамдарға күтім жасау бойынша дәлелді нұсқаулықтар.	көрсетудің ерекшеліктері егде жастағы адамдарға медициналық көмек көрсетудің психологиялық аспектілері. Мейірбикенің егде жастағы науқастармен жұмысының ерекшелігі.	
2	Егде жастағы халықтың денсаулығы мен өмір сүруіне бірегей қажеттіліктері.	Науқас туралы ақпарат жинау және мейірбике процесінің кезеңдерін орындау. Егде жастағы науқастарға күтім жасау. Егде жастағы және кәрі жастағы адамдардың психикасы, тамақтануы, қозғалыс белсенділігі, фармакотерапиясы және дәрілік емес емдеу ерекшеліктері.	7,2
3.	Қарт науқастардың денсаулығын нығайту.	Қазақстанда медициналық-әлеуметтік көмекті ұйымдастыру қағидаттары. Қарт науқастарға аурудың барлық кезеңдерін ұйымдастырудағы, қамтамасыз етудегі және сақтаудағы рөлі.	7,2
4.	Қарт науқастардың қауіпсіздігін бағалау.	Стационар жағдайында егде жастағы пациенттер үшін қауіпсіз орта құру ерекшеліктері. Егде жастағы науқастардың құлауындағы жарақаттар.	7,2
5.	Гериятриялық синдромдар, қозғалыс технологиялары	Гериятриялық синдром туралы түсінік. Гериятриялық синдром ретінде қозғалыстың бұзылуы: патофизиологиялық, клиникалық және медициналық-әлеуметтік аспектілер.	7,2
6.	Кәрілік астения. Клиникалық астенияның этиологиясы. Симптоматикасы.	Кәрілік астения. Кәрілік астенияның этиологиясы. Симптоматикасы.. Кәрілік астенияны емдеу. Кәрілік астенияның алдын алу.	7,2
7.	Егде жастағы адамдарда депрессияның алдын алу.	Қартайған кездегі Депрессия. Бұзылу белгілері. Пациенттерге мейірбикелік күтім.	7,2
8.	Альцгеймер ауруы.	Альцгеймер ауруы. Сипаттамасы. Альцгеймер ауруының клиникалық көрінісі. Альцгеймер ауруын емдеу. Альцгеймер ауруы бар қарттарды медициналық оңалту. Альцгеймер ауруы	7,2

ONTUSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA 1979	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		№72/11 ( )
Өндірістік практика бойынша жұмыс оқу бағдарламасы		8 беттің 5 беті

		бар науқастардың жағдайын динамикалық бақылау.	
9	Егде науқастардың отбасын, денсаулығын қолдау және жақсы көңіл-күй сыйлау.	Егде жастағы және егде жастағы адамдардың денсаулығын қолдау. Пациенттерді тексеру, оларды күту әдісін анықтау,	7,2
10	Қарттарға күтім жасаудағы әлеуметтік қызметкердің рөлі.	Егде жастағы науқастарға жалпы және арнайы күтім жасау шаралары. Қарттарға күтім жасаудағы әлеуметтік қызметкердің рөлі.	7,2
	Барлығы:		72

8 Тәжірибелік дағдыны игерудің нәтижесі.

№	Тәжірибелік дағдыны орындау тақырыптары	Сағат саны
1.	Егде және қарт жастағы жастағы тамақтану ерекшеліктерімен танысу.	2
2.	Егде және қарт жастағы асқорыту жүйелерінің қызметі бұзылуы кезінде мейіргерлік күтім ұйымдастыру.	3
3.	Егде және қарт жастағы зәр шығару жүйелерінің қызметі бұзылуы кезінде мейіргерлік күтім ұйымдастыру.	2
4.	Қарт науқастарға субъективті және объективті зерттеу әдістерін жүргізу.	2
5.	Артериалды қан қысымын өлшеу.	2
6.	Жүрек қан тамыр жүйесінің ауруларына шалдыққан егде және қарт жастағы науқастарды зерттеу әдістері.	3
7.	Егде және қарт жастағы эндокринді жүйесінің қызметі бұзылуы кезінде мейіргерлік күтім ұйымдастыру.	3
8.	Тірек-қимыл жүйесінің қызметі бұзылуы кезінде мейіргерлік күтім ұйымдастыру.	2
9.	Егде және қарт жастағы тыныс алу жүйесінің қызметі бұзылуы кезінде мейіргерлік күтім ұйымдастыру.	2
10.	Гериатрияда дәрі қабылдау ережелері.	2
11.	Егде және қарт жастағы науқастарға оңалту шараларын жүргізу.	2
12.	Кәрілік астения кезінде күтім жасау ерекшеліктері.	2

9. Бақылау: с/сынақ

Бағаланатын сұхбат–бағалау әдісі болып табылады, онда студент өзінің білімі мен түсінігін тәлімгер мен оқытушыға көрсетеді.

Емтиханға дайындық сұрақтары:

1. Қартаюдың теориясы мен тұжырымдамасы.
2. Қарттардағы мейіргерлік үрдіс ерекшелігі.
3. Ауыр халдегі қарт науқастарды төсекте тамақтандыру.
4. Гериатриялық тәжірибенің нозологиясы.
5. Гериатрия туралы жалпы түсінік.
6. Инсульт туралы түсінік.
7. Қарттарға күтім жасаудың дәлелді нұсқаулықтары.
8. Қартаюдың түрлері.
9. Ерте қартаюдың алдын алу іс-шаралары.

ÖNTÜSTİK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA 1979	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казakhstanская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		№72/11 ( )
Өндірістік практика бойынша жұмыс оқу бағдарламасы		8 беттің 6 беті

10. Геронтология термині туралы түсінік.
11. Қарттардағы аурудың жалпы клиникалық ағымы мен даму ерекшеліктері.
12. Қарттарда тәуліктік несеп мөлшері.
13. Қарт науқастың қауіпсіздігі, денсаулығын нығайту, күй-жағдайын бағалау.
14. Қарт науқастардағы орын ауыстыру техникасы.
15. Қарттардағы бронх демікпесінің ұстамасы кезіндегі мейіргерлік күтім.
16. Қарт науқастарға фармакотерапиялық ем жүргізу кезіндегі ерекшеліктер.
17. Қарт адамдарда кең тараған тері аурулары.
18. Қарт адамдардың жай-күйін кешенді гериатриялық бағалау.
19. Қарттардағы көрудің өзгеруі.
20. Қарттық жаста дәм, иіс сезу, түйсіну сезімінің өзгеруі.
21. Қарттардағы жүрек-қантамыр жүйесінің аурулары.
22. Қарттардағы тыныс алу жүйесінің ерекшеліктері.
23. Егде жастағы және қарт жастағы тамақтану ерекшеліктері.
24. Егде және қарт адамдардың денсаулығын нығайту және аурулардың алдын алу іс-шаралары.
25. Қарттардағы жүрек-қантамыр жүйесінің аурулары.
26. Қарт науқастардың асқорыту жүйесінің жас ерекшелігіне байланысты өзгеруі.
27. Қарт жастағы адамдардың рациональды тамақтануы.
28. Қартаю теориясы туралы түсінік.
29. Қарт науқастарда эндокриндік жүйе ауруларының егде және қарт жасқа байланысты ерекшеліктері.
30. Альцгеймер ауруының клиникалық белгілері.
31. Қарт науқастардағы миокард инфарктісі кезіндегі мейіргерлік күтім.
32. Ерте қартаюдың алдын алу.
33. Қарттарға күтім жасау мен оңалту негіздері.
34. Деменция туралы түсінік.
35. Қарт науқастардың физиологиялық мәселелері.
36. Қарттардағы сүйек-буын жүйесінің аурулары кезіндегі мейіргерлік күтім.
37. Қарттардағы остеохондроздың клиникалық белгілері.
38. Қарт науқастардағы этика және деонтология.
39. Қарт адамдардың жай-күйін кешенді гериатриялық бағалау.
40. Қарт науқастардағы миокард инфарктісінің клиникалық белгісі.
41. Қалқанша безінің жасқа байланысты өзгеруі.
42. Артериялық қысым туралы түсінік.
43. Қарттардағы қант диабеті кезіндегі мейіргерлік күтім.
44. Қарт науқастардың күтім ерекшелігі.
45. Егде және қарт адамдардың денсаулығын нығайту және аурулардың алдын алу іс-шаралары.
46. Қарттардағы қант диабетінің клиникалық көрінісі, диагностикасы.
47. Қарт науқастардағы жүйке жүйесінің аурулары кезіндегі мейірбикелік күтім ерекшелігі.
48. Ауыр халдегі қарт науқастарды тамақтандыру.
49. Семіздік кезіндегі диеталық стол.
50. Куссмауль, Чейн-стокс, Биот тыныс алу түрлері.
51. Қарттардағы тыныс алу жүйесінің ерекшеліктері.
52. Қарттардағы гипертониялық криз кезіндегі мейіргерлік күтім.
53. Қарт науқастардағы жүйке жүйесі ауруларының клиникалық көрінісі.

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA 1979	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		№72/11 ( )
Өндірістік практика бойынша жұмыс оқу бағдарламасы		8 беттің 7 беті

54. Қарт науқастардағы инсульттің клиникалық көрінісі.
55. Қарт науқастардың физиологиялық мәселелері.
56. Қарт науқастардағы бронх демікпе ұстамасының клиникалық көрінісі.
57. Қарттардағы сүйек-буын жүйесінің аурулары кезіндегі мейіргерлік күтім.
58. Қарт науқастарға үй жағдайындағы мейіргерлік күтімді ұйымдасытру ерекшеліктері.
59. Қарт науқастардың инсульттен кейінгі мейірбикелік күтім ерекшеліктері.
60. Қарттарға күтім жасау мен оңалту негіздері.
61. Қарттардағы жасқа байланысты денедегі морфофункционалды өзгерістер.
62. Қарттардағы сүйек-буын жүйесі ауруларының клиникалық көрінісі
63. Қарттардағы жүйке жүйесінің аурулары кезіндегі мейіргерлік күтім.
64. Қартаюу процессінің принциптері.
65. Қарт науқастардағы реабилитация негіздері.
66. Қарт науқастардың инсульттен кейінгі мейіргерлік күтім ерекшеліктері.
67. Қарттарда кең тараған тері аурулары.
68. Егде және қарт адамдардың денсаулығын нығайту және аурулардың алдын алу іс-шаралары.
69. Егде жастағы және қарт науқастарды күтуде медициналық этика және деонтологияның ережелері.
70. Қарттардағы жүрек-қантaмыр жүйесінің аурулары, емі.
71. Қарттардағы артериалды гипертония, клиникалық ағымы.
72. Қарт науқастарға жалпы көмек көрсету мен күтім жасауды ұйымдастыру.
73. Эндокриндік жүйе ауруларының егде және қарт жасқа байланысты ерекшеліктері
74. Қарт адамдарда кең тараған тері аурулары кезіндегі мейіргерлік күтім.
75. Қарттардағы сүйек-буын жүйесінің аурулары.
76. Қарттардағы остеохондроз кезіндегі мейіргерлік күтім.
77. Атеросклероз туралы түсінік.
78. Альцгеймер ауруына шалдыққан науқастарға үй жағдайында күтім жасау
79. Қимыл-қозғалысы шектелген қарттарға үй жағдайында күтім жасау қағидалары
80. Қарттардағы тыныс алу жүйесінің аурулары, емі.
81. Зәрді Зимницкий әдісімен жинау.
82. Қарт науқастардағы тері қартаюының сыртқы белгілері.
83. Қарт науқасты Фаулер қалпына орналастыру.
84. Миокард инфарктісінің қарттардағы клиникалық ерекшеліктері.
85. Қарттардағы бронх демікпесінің ұстамасы кезіндегі алғашқы көмек.
86. Қарттардағы созылмалы бронхит ағымының клиникалық ерекшеліктері. Емі.
87. Аскорыту жүйесінің жас ерекшелігіне байланысты өзгеруі
88. Эндокриндік жүйе ауруларының егде және қарт жасқа байланысты ерекшеліктері.
89. Қарт науқастарда зәр шығару жүйесінің патологиясы.
90. Қарттарға күтім жасау мен оңалту негіздері.

Бағалау критерийлері:

Бағалау	- оқытудың соңғы нәтижелеріне сәйкес клиникалық практика бағдарламасы мақсаттарының жетістіктерін анықтаудың үздіксіз процесі
Бағалау түрлері	
Аралық баға (аралық бақылау)	- тьютор, ментор практикадан өту кезеңінде қойылған мақсаттар мен міндеттерге сәйкес білімнің, іскерліктің немесе құзыреттіліктің даму деңгейін анықтайтын процесс. Аралық бағалау клиникада тьютор және ментрмен студент-орталықтанған әңгімелесу, практикалық дағдылар мен машықтарды көрсету түрінде жүргізіледі.

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA 1979	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казakhstanская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		№72/11 ( )
Өндірістік практика бойынша жұмыс оқу бағдарламасы		8 беттің 8 беті

Қорытынды баға	- бұл тьютор, ментор клиникалық практиканы бағалаудың қойылған мақсаттары мен критерийлеріне сәйкес білімді, дағдыларды немесе құзыреттілікті меңгеру деңгейін анықтайтын процесс. Бағалау медициналық ұйымның базасында бағалау әңгімелесу нысанында жүзеге асырылады.
----------------	---

Аттестация

Рейтинг шкаласы

Әріптік баға жүйесі	Сандық эквивалент	Баллдар (%-дық көрсеткіш)	Дәстүрлі жүйе бойынша бағалау
A	4,0	95-100	Өте жақсы
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	Жақсы
B	3,0	80-84	
B-	2,67	75-79	
C+	2,33	70-74	
C	2,0	65-69	Қанағаттанарлық
C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D-	1,0	50-54	Қанағаттанарлықсыз
FX	0,5	25-49	
F	0	0-24	
Бағалау критерийлері	<p>Өте жақсы «A»: Студент сұрақтарға толығымен жауап берген жағдайда</p> <p>Жақсы «B+» - «C+»: Студент білімін орта қалыпта жауап берген жағдайда</p> <p>Қанағаттанарлық «C» - «D»: Студент сұрақтарға қанағаттанарлық жағдайда</p> <p>Қанағаттанарлықсыз «FX» - «F»: Студент сұрақтарға толық емес жауап берген жағдайда</p>		